

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ
ПОСТАНОВА

від 11 жовтня 2021 р. № 1060
Київ

Про затвердження критеріїв оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання на охорону навколишнього природного середовища

Відповідно до пункту 6 частини другої статті 6 Закону України “Про державну допомогу суб'єктам господарювання” Кабінет Міністрів України **постановляє**:

Затвердити критерії оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання на охорону навколишнього природного середовища, що додаються.

Прем'єр-міністр України	Д.ШМИГАЛЬ
Інд. 75	

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів України
від 11 жовтня 2021 р. № 1060

КРИТЕРІЇ

оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання на охорону навколишнього природного середовища

1. Ці критерії застосовуються Антимонопольним комітетом для проведення оцінки допустимості державної допомоги на охорону навколишнього природного середовища під час прийняття рішення відповідно до частини четвертої статті 6 Закону України “Про державну допомогу суб'єктам господарювання”.

2. Терміни, що вживаються у цих критеріях, мають таке значення:

1) екологічні інновації - види діяльності, спрямовані на поліпшення екологічних аспектів виробничої діяльності та екологічних характеристик продукції. Екологічними інноваціями вважаються нові виробничі процеси, нова

продукція або послуги та нові методи управління та провадження господарської діяльності, використання або впровадження яких потенційно може запобігти або знизити ризики для навколишнього природного середовища протягом усього життєвого циклу відповідного виду діяльності;

2) екологічні дослідження - оцінка впливу на навколишнє природне середовище, оцінка впливу на довкілля, енергетичний аудит, екологічний аудит, стратегічна екологічна оцінка, оцінка впливу або потенційного впливу господарської діяльності, виробничих потужностей, проектних матеріалів, документів та об'єктів на навколишнє природне середовище або їх енергоефективність, вивчення та оцінка ефективності заходів, спрямованих на охорону навколишнього природного середовища, поліпшення екологічних аспектів виробничої діяльності та екологічних характеристик продукції, зменшення екологічних впливів на всіх стадіях життєвого циклу продукції;

3) енергетична інфраструктура - устаткування і споруди, що розміщені на території України, включаючи ті, що зв'язують її з однією або кількома іншими країнами, а саме:

електрична енергія:

- система передачі електричної енергії;

- система розподілу електричної енергії;

- устаткування для зберігання електричної енергії на постійній або тимчасовій основі за умови, що таке устаткування безпосередньо пов'язане з високовольтними лініями електропередачі, які призначені для напруги від 110 кВ;

- обладнання або споруди, що необхідні для безпечної, надійної та ефективної роботи об'єктів, систем передачі та розподілу електричної енергії, в тому числі системи захисту, моніторингу та контролю в електричних мережах і підстанціях;

- інтелектуальні мережі, що відповідають вимогам енергоефективного та економічного функціонування об'єднаної енергетичної системи України шляхом скоординованого управління за допомогою сучасних двосторонніх комунікацій між елементами електричних мереж, електричних станцій та споживачами електричної енергії;

природний газ:

- магістральні та розподільні трубопроводи для транспортування природного газу та біогазу, які є частиною мережі, за винятком трубопроводів високого тиску, що використовуються для розподілу природного газу до переробних заводів чи/або до кінцевого розвантажувального терміналу;

- підземні сховища, підключені до газопроводів високого тиску, що використовуються для розподілу природного газу;

- об'єкти для прийому, зберігання та регазифікації або декомпресії скрапленого природного газу (LNG) або стисненого природного газу (CNG);

- будь-яке обладнання або установки, включаючи компресорні станції, необхідні для безпечного, надійного та ефективного функціонування системи або для забезпечення реверсивної здатності;

нафта:

- трубопроводи, що використовуються для транспортування сирої нафти;

- насосні станції і сховища, необхідні для роботи трубопроводів для сирої нафти;

- обладнання або установки, необхідні для належного, безпечного та ефективного функціонування відповідної системи, у тому числі системи захисту, моніторингу та контролю, а також реверсивне обладнання;

двоокис вуглецю - мережа трубопроводів, зокрема пов'язаних компресорних станцій, для транспортування двоокису вуглецю до місця зберігання з метою закачування двоокису вуглецю у відповідні підземні геологічні утворення для зберігання;

4) енергогенеруюча установка - комплекс устаткування та споруд, призначених для виробництва електричної та/або теплової енергії;

5) капітальні інвестиції - господарські операції з будівництва, реконструкції, модернізації (інші операції, виконання яких призводить до збільшення первинної (переоціненої) вартості), виготовлення, придбання об'єктів матеріальних необоротних активів, у тому числі таких, що призначені для заміни діючого устаткування для монтажу та інших основних фондів та нематеріальних активів, які підлягають амортизації;

б) новий екологічний стандарт - прийнятий обов'язковий стандарт ЄС у сфері охорони навколишнього природного середовища, який відображений в [Угоді про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони](#), або включений органами державної влади до відповідних нормативно-правових актів;

7) охорона навколишнього природного середовища - будь-які дії, спрямовані на усунення або запобігання завданню шкоди навколишньому середовищу або природним ресурсам унаслідок діяльності отримувача допомоги, зменшення ризику завдання такої шкоди, ефективнішого використання природних ресурсів, у тому числі інструменти енергозбереження та використання відновлюваних джерел енергії.

Інші терміни вживаються у значенні, наведеному в [Господарському кодексі України](#), [Земельному кодексі України](#) та [Податковому кодексі України](#), Законах України [“Про державну допомогу суб'єктам господарювання”](#), [“Про захист](#)

[економічної конкуренції](#)”, [“Про охорону навколишнього природного середовища”](#), [“Про ринок природного газу”](#), [“Про ринок електричної енергії”](#), [“Про публічні закупівлі”](#), [“Про альтернативні види палива”](#), [“Про альтернативні джерела енергії”](#), [“Про відходи”](#), [“Про теплопостачання”](#), [“Про охорону земель”](#), [“Про державний контроль за використанням та охороною земель”](#), [“Про енергетичну ефективність будівель”](#), [“Про комбіноване виробництво теплової та електричної енергії \(когенерацію\) та використання скидного енергопотенціалу”](#), [“Про енергозбереження”](#), [“Про інноваційну діяльність”](#) і [“Про стратегічну екологічну оцінку”](#), а також у постанові Кабінету Міністрів України від 18 квітня 2018 р. [№ 324](#) “Про затвердження Порядку надання тимчасової підтримки виробникам, що здійснюють комбіноване виробництво електричної та теплової енергії на теплоелектроцентралях” (Офіційний вісник України, 2018 р., № 37, ст. 1289).

3. До категоріїв отримувачів державної допомоги на охорону навколишнього природного середовища належать суб’єкти господарювання, що провадять діяльність у будь-якій галузі.

Державна допомога на охорону навколишнього природного середовища не надається суб’єктам господарювання, що мають прострочену більш як шість місяців заборгованість перед державним (місцевим) бюджетом та Пенсійним фондом України, яких визнано банкрутами, стосовно яких порушено справу про банкрутство, які перебувають на стадії ліквідації та/або визнають свою неспроможність своєчасного виконання зобов’язань перед кредиторами внаслідок незадовільного стану фінансово-господарської діяльності та/або мають значну дебіторську заборгованість.

4. Максимальний розмір державної допомоги на охорону навколишнього природного середовища встановлюється у відсотках до витрат, необхідних для досягнення визначеної цілі (мети) охорони навколишнього природного середовища, та визначається відповідно до додатка.

Обчислення сукупного розміру державної допомоги на охорону навколишнього природного середовища, необхідного для досягнення визначеної цілі (мети) охорони навколишнього природного середовища, за кожним з видів, зазначених у пункті 5 цих критеріїв, строки та тривалість надання такої державної допомоги, вимірювальні показники, які будуть досягнуті за умови надання державної допомоги на охорону навколишнього природного середовища, здійснюється надавачем державної допомоги. Зазначена інформація надається відповідно до порядку подання та оформлення повідомлень про нову державну допомогу та про внесення змін до умов чинної державної допомоги, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету від 4 березня 2016 р. [№ 2 - рп.](#)

Державна допомога на охорону навколишнього природного середовища може надаватися суб’єкту господарювання в межах кількох програм державної

допомоги та/або індивідуальної державної допомоги за умови, що загальний обсяг державної допомоги не перевищує розміри, встановлені у додатку.

5. Державна допомога на охорону навколишнього природного середовища надається за видами, а саме державна допомога:

1) що дає змогу суб'єктам господарювання застосовувати нові екологічні стандарти або підвищувати визначений законодавством рівень охорони навколишнього природного середовища за відсутності таких стандартів;

2) на завчасну адаптацію до нових екологічних стандартів;

3) на проведення екологічних досліджень;

4) на охорону земель і відтворення родючості ґрунту;

5) на високоефективну когенерацію;

6) на забезпечення ефективної роботи систем централізованого теплопостачання;

7) на підвищення рівня енергоефективності;

8) на поводження з відходами;

9) на скорочення викидів парникових газів;

10) на енергетичну інфраструктуру;

11) на зміну місцезнаходження юридичної особи (зміну місця фактичного провадження діяльності);

12) на забезпечення балансової надійності об'єднаної енергетичної системи України.

6. Державна допомога, визначена у підпункті 1 пункту 5 цих критеріїв, надається для капітальних інвестицій, які дають можливість отримувачу державної допомоги забезпечити такий рівень охорони навколишнього природного середовища, що відповідає новим екологічними стандартам, або підвищити визначений надавачем державної допомоги рівень охорони навколишнього природного середовища за відсутності нових екологічних стандартів.

Державна допомога, визначена у підпункті 1 пункту 5 цих критеріїв, надається для:

придбання нових автомобільних, залізничних, річкових і морських транспортних засобів, що відповідають новим екологічним стандартам, за умови, що придбання таких транспортних засобів здійснюється до дати набрання чинності такими стандартами;

переобладнання автомобільних, залізничних, річкових і морських транспортних засобів відповідно до вимог нових екологічних стандартів за

умови, що такі екологічні стандарти не набрали чинності на дату початку використання транспортних засобів;

реалізації проектів відповідно до затверджених програм державної допомоги або індивідуальної державної допомоги з установки систем пило- і газоочищення теплоелектростанцій та теплоелектроцентралей;

переобладнання, модернізації, реконструкції існуючих виробництв суб'єктів господарювання відповідно до вимог нових екологічних стандартів;

провадження видів діяльності, що належать до природоохоронних заходів, визначених постановою Кабінету Міністрів України від 17 вересня 1996 р. [№ 1147](#) “Про затвердження переліку видів діяльності, що належать до природоохоронних заходів” (ЗП України, 1996 р., № 18, ст. 505), відповідно до вимог стандартів з охорони навколишнього природного середовища;

розроблення проектної документації на здійснення природоохоронних заходів, визначених постановою Кабінету Міністрів України від 17 вересня 1996 р. [№ 1147](#).

За рахунок державної допомоги, визначеної у [підпункті 1](#) пункту 5 цих критеріїв, відшкодовуються також додаткові інвестиційні витрати отримувачів державної допомоги, які безпосередньо забезпечують:

рівень охорони навколишнього природного середовища, передбачений новими екологічними стандартами;

підвищення визначеного законодавством рівня охорони навколишнього природного середовища за відсутності нових екологічних стандартів.

Додаткові інвестиційні витрати підлягають окремому визначенню в загальній сумі інвестиційних витрат.

Додатковими інвестиційними витратами, що можуть бути відшкодовані отримувачу державної допомоги та які пов'язані з охороною навколишнього природного середовища, є витрати, які визначаються шляхом порівняння здійсненої інвестиції з наданням державної допомоги з подібною інвестицією, здійсненою за відсутності державної допомоги. Різниця між витратами на здійснення таких інвестицій є сумою витрат, пов'язаних з охороною навколишнього природного середовища, що вважаються дозволеними.

7. Державна допомога, визначена у [підпункті 2](#) пункту 5 цих критеріїв, надається для капітальних інвестицій, які забезпечують охорону навколишнього природного середовища відповідно до нових екологічних стандартів.

Капітальні інвестиції повинні бути здійснені та реалізовані не менш як за один рік до дати набрання чинності новими екологічними стандартами.

За рахунок державної допомоги відшкодовуються додаткові інвестиційні витрати отримувачів державної допомоги, які безпосередньо забезпечують

охорону навколишнього природного середовища відповідно до нових екологічних стандартів.

Додаткові інвестиційні витрати підлягають окремому визначенню в загальній сумі інвестиційних витрат.

Додатковими інвестиційними витратами, що можуть бути відшкодовані отримувачу державної допомоги у сфері охорони навколишнього природного середовища, є витрати, які визначаються шляхом порівняння здійсненої інвестиції за рахунок державної допомоги з подібною інвестицією, здійсненою за відсутності державної допомоги. Різниця між витратами на здійснення таких інвестицій є сумою витрат на охорону навколишнього природного середовища.

Максимальний розмір державної допомоги змінюється залежно від строку здійснення та реалізації інвестицій, які забезпечують охорону навколишнього природного середовища відповідно до нових екологічних стандартів, та визначається відповідно до додатка.

8. Державна допомога, визначена у підпункті 3 пункту 5 цих критеріїв, надається для проведення екологічних досліджень, які безпосередньо пов'язані з капітальними інвестиціями.

Витратами, що можуть бути відшкодовані отримувачу державної допомоги для такої державної допомоги, є безпосередні витрати отримувача державної допомоги на проведення відповідного екологічного дослідження.

9. Державна допомога, визначена у підпункті 4 пункту 5 цих критеріїв, надається для здійснення заходів з охорони земель і відтворення родючості ґрунтів, а саме на:

здійснення заходів, спрямованих на усунення причин та наслідків негативного впливу на земельні ресурси і ґрунти внаслідок стихійного лиха або в разі неможливості встановлення винних у цьому фізичних і юридичних осіб, та рекультивації земель, порушених у період до 1990 року;

будівництво та реконструкцію протиерозійних, гідротехнічних і протизсувних споруд, меліоративних систем;

проведення систематичних обстежень земель і ґрунтів;

здійснення заходів щодо утилізації або знищення (знешкодження) невпізнаних та непридатних до використання хімічних препаратів;

виконання робіт з відновлення земель, якщо це відбулося не з вини власників і користувачів земельних ділянок;

здійснення заходів щодо охорони земель навколо об'єктів поводження з відходами, які перебувають у власності територіальних громад.

Витратами, що можуть бути відшкодовані отримувачу державної допомоги, визначеної у підпункті 4 пункту 5 цих критеріїв, є безпосередні витрати

отримувача державної допомоги на здійснення заходів з охорони земель і відтворення родючості ґрунтів. Перелік таких витрат визначається надавачем державної допомоги.

Державна допомога надається для земель, на яких виконуються роботи з меліорації, рекультивації, консервації та інші роботи з охорони земель, на період консервації проведення таких робіт відповідно до затвердженої документації із землеустрою.

10. Державна допомога, визначена у підпункті 5 пункту 5 цих критеріїв, надається для капітальних інвестицій у нові об'єкти високоефективної когенерації або для поліпшення енергоефективності існуючих когенераційних установок.

Така державна допомога надається у разі, коли нова або модернізована когенераційна установка відповідатиме вимогам, що висуваються до високоефективної когенерації.

Витратами, що можуть бути відшкодовані отримувачу державної допомоги під час надання державної допомоги на високоефективну когенерацію, є додаткові капітальні інвестиції на обладнання, установка якого необхідна для забезпечення виконання вимог, що висуваються до високоефективної когенерації, або додаткові капітальні інвестиції на обладнання, яке дасть змогу модернізувати існуючі когенераційні установки для підвищення енергоефективності.

11. Державна допомога, визначена у підпункті 6 пункту 5 цих критеріїв, надається для капітальних інвестицій у системі енергоефективного централізованого тепlopостачання.

Для теплогенеруючих організацій витратами, що можуть бути відшкодовані отримувачу державної допомоги, є визначені інвестиційною програмою додаткові витрати, розмір яких перевищує обсяг коштів, передбачених в установлених тарифах для виконання інвестиційних програм, та які необхідні для будівництва, розширення та переобладнання одного або кількох генеруючих блоків з метою їх експлуатації як енергоефективної системи централізованого тепlopостачання порівняно з традиційною установкою. Об'єкт інвестиції є невід'ємною частиною енергоефективної системи централізованого тепlopостачання.

Розмір державної допомоги не повинен перевищувати різницю між витратами, необхідними для забезпечення здійснення заходів, передбачених інвестиційною програмою, та коштами в обсязі, передбаченому в установлених тарифах для виконання інвестиційних програм (амортизаційні відрахування, виробничі інвестиції з прибутку тощо) та інших джерел фінансування інвестиційних програм, передбачених законодавством.

12. Державна допомога, визначена у підпункті 7 пункту 5 цих критеріїв, надається для впровадження заходів, здійснення яких забезпечує підвищення рівня енергоефективності порівняно з наявним, за умови, що впровадження таких заходів не передбачається чинними екологічними стандартами або новими екологічними стандартами.

Витратами під час надання державної допомоги на підвищення енергоефективності є лише додаткові капітальні інвестиції, які необхідні для забезпечення підвищення рівня енергоефективності, запровадження систем енергетичного менеджменту та екологічного управління.

Витратами, що можуть бути відшкодовані отримувачу державної допомоги, є:

капітальні витрати, які забезпечують підвищення рівня енергоефективності, запровадження систем енергетичного менеджменту та екологічного управління та визначені в загальному обсязі капітальних витрат як додаткові. Відшкодування витрат, які безпосередньо не пов'язані з досягненням підвищення рівня енергоефективності, запровадженням систем енергетичного менеджменту та екологічного управління, не дозволяється;

розмір витрат на здійснення інвестиції для підвищення рівня енергоефективності, запровадження систем енергетичного менеджменту та екологічного управління за рахунок державної допомоги порівняно з розміром інвестицій, які можуть бути реально здійснені суб'єктом господарювання за відсутності державної допомоги та результатом здійснення яких є забезпечення дотримання вимог у сфері енергоефективності на відповідному рівні. Різниця між витратами на зазначені інвестиції є сумою витрат, пов'язаних з підвищенням рівня енергоефективності, що вважаються дозволеними.

Державна допомога, визначена у підпункті 7 пункту 5 цих критеріїв (за винятком державної допомоги на підвищення рівня енергоефективності теплоелектроцентралей), повинна відповідати таким умовам:

під час визначення розміру державної допомоги до складу витрат, що можуть бути відшкодовані отримувачу державної допомоги, не включаються витрати на виробництво, які були попередньо повністю або частково відшкодовані за рахунок державної допомоги;

строк дії програми державної допомоги та/або індивідуальної державної допомоги становить не більш як п'ять років.

13. Державна допомога, визначена у підпункті 8 пункту 5 цих критеріїв, надається на капітальні інвестиції в господарську діяльність у сфері поводження з відходами, які забезпечать норматив екологічної безпеки, визначений законодавством, порівняно з нормативом, якого може бути реально досягнуто суб'єктом господарювання за відсутності державної допомоги та результатом

здійснення якого може бути забезпечення дотримання визначеного Міндовкіллям нормативу екологічної безпеки.

Зазначена державна допомога надається для забезпечення переходу на нові технології поводження з відходами, якщо нові технології передбачені довідковими документами з найкращих доступних технологій щодо відходів, визначеними Міндовкіллям.

Державна допомога, визначена у підпункті 8 пункту 5 цих критеріїв, надається у формі пільгового кредиту на закупівлю обладнання для роздільного збирання відходів, якщо така допомога забезпечує повноцінне впровадження системи поводження з відходами на певній території.

Зазначена державна допомога надається на капітальні інвестиції в господарську діяльність у сфері поводження з відходами, якщо зазначені інвестиції забезпечують перехід на технології, що відповідають вищому для даного виду відходів в Україні ступеню ієрархії поводження з відходами.

Витратами, які покриваються зазначеною державною допомогою, є додаткові витрати, необхідні для впровадження екологічно безпечних технологій у сфері поводження з відходами, що спрямовані на зменшення впливу відходів на стан навколишнього природного середовища порівняно із звичайними процесами поводження з відходами, які можуть бути застосовані за відсутності державної допомоги.

14. Метою надання державної допомоги, визначеної у підпункті 9 пункту 5 цих критеріїв, є сприяння досягненню довгострокових цілей охорони навколишнього природного середовища, запровадження новітніх технологій, що впливають на підвищення енергоефективності та зменшення викидів парникових газів, а також сприяння запровадженню систем енергетичного та екологічного менеджменту.

Зазначена державна допомога надається для покриття операційних витрат суб'єкта господарювання та здійснення інвестицій.

Державна допомога, визначена у підпункті 9 пункту 5 цих критеріїв, надається для електростанцій, які виробляють енергію з горючих корисних копалин органічного походження та/або біомаси, у тому числі електростанцій, які під час виробництва енергії одночасно використовують горючі корисні копалини органічного походження та біомаси, або для інших виробничих установок, оснащених системами вловлювання викидів парникових газів, транспортними і складськими приміщеннями, та установок, які включені або будуть включені до внутрішньої схеми торгівлі викидами парникових газів.

Державна допомога, визначена у підпункті 9 пункту 5 цих критеріїв, обмежується додатковими витратами на зниження викидів парникових газів. Допустимі витрати, які покриваються за рахунок державної допомоги, визначаються як дефіцит можливості фінансування заходів, спрямованих на

зниження викидів парникових газів за рахунок власних коштів отримувача державної допомоги.

15. Державна допомога, визначена у підпункті 10 пункту 5 цих критеріїв, надається для будівництва або переоснащення об'єктів енергетичної інфраструктури, на яку поширюються тарифи та умови підключення до мережі, визначені законодавством.

Витратами, що можуть бути відшкодовані отримувачу державної допомоги, є капітальні інвестиції на будівництво або переоснащення об'єктів енергетичної інфраструктури.

Розмір зазначеної державної допомоги не повинен перевищувати різницю між витратами, що можуть бути відшкодовані отримувачу державної допомоги, та операційним прибутком від інвестицій отримувача державної допомоги.

16. Метою надання державної допомоги, визначеної у підпункті 11 пункту 5 цих критеріїв, є зменшення негативних факторів для навколишнього природного середовища шляхом зміни місця фактичного провадження діяльності отримувача державної допомоги, який є джерелом забруднення, до регіонів, де таке забруднення не матиме негативного ефекту.

Таким чином, зазначена державна допомога надається, якщо зміна місця фактичного провадження діяльності отримувача державної допомоги здійснюється з міркувань зниження рівня негативних наслідків для навколишнього природного середовища.

Надання державної допомоги, визначеної у підпункті 11 пункту 5 цих критеріїв, не допускається у разі зміни місцезнаходження юридичної особи (зміни місця фактичного провадження діяльності отримувача державної допомоги) в будь-яких інших цілях.

Зазначена державна допомога надається з дотриманням таких умов:

зміна місцезнаходження юридичної особи (зміна місця фактичного провадження діяльності) отримувача державної допомоги здійснюється для охорони навколишнього природного середовища. Обов'язковим є впорядкування даного процесу згідно з рішенням компетентного адміністративного або судового органу або узгодження відповідного питання між отримувачем державної допомоги і компетентним державним органом;

отримувач державної допомоги повинен відповідати стандартам з охорони навколишнього природного середовища, що діють у регіоні його нового місцезнаходження, та містобудівній документації такого регіону.

Для визначення суми допустимих витрат надавачем державної допомоги враховується:

дохід від продажу або здавання в оренду нерухомого майна та/або основних фондів, та/або земельної ділянки, що належать отримувачу державної допомоги;

компенсація, що виплачується у разі примусового позбавлення права власності, яке здійснюється у порядку та на підставі, що визначені законодавством;

інші переваги, пов'язані із зміною місця розташування виробничих потужностей отримувача державної допомоги, насамперед переваги, що виникають у результаті більш ефективного їх використання;

інвестиції, пов'язані з розширенням виробничих потужностей.

17. Державна допомога, визначена у підпункті 12 пункту 5 цих критеріїв, може бути надана в різних формах, зокрема у формі інвестицій і операційної допомоги, і може мати різні цілі, у тому числі спрямовані на розв'язання короткострокових проблем, викликаних відсутністю маневрової генеруючої потужності, щоб уникати наслідків коливань в об'єднаній енергетичній системі України, спричинених збільшенням частки відновлюваних джерел енергії, або може визначити мету забезпечення відповідності (достатності) генеруючих потужностей та/або заходів з управління попитом для покриття прогнозованого попиту на електричну енергію та забезпечення необхідного резерву незалежно від короткострокових проблем.

Така державна допомога може суперечити меті поетапної відмови від екологічно шкідливих субсидій, зокрема для викопних видів палива. Тому необхідно насамперед розглянути альтернативні (відновлювані) шляхи досягнення забезпечення балансової надійності об'єднаної енергетичної системи України, які не мають негативного впливу на цілі поетапної відмови від екологічно або економічно шкідливих субсидій, таких, наприклад, як збільшення пропускної спроможності міждержавних електричних мереж.

Мета державної допомоги повинна бути чітко визначена, включаючи час і місце виникнення проблеми балансової надійності об'єднаної енергетичної системи України. Визначення проблеми балансової надійності об'єднаної енергетичної системи України повинне відповідати документу, що визначає деталізований сценарій розвитку генеруючих потужностей об'єднаної енергетичної системи України на середньострокову та/або довгострокову перспективу з урахуванням запланованих заходів з розвитку генерації, необхідності здійснення додаткових заходів з її розвитку, впровадження заходів з керованого управління попитом для забезпечення вимог безпеки постачання та операційної безпеки на основі оцінки відповідності (достатності) генеруючих потужностей.

Державна допомога, визначена у підпункті 12 пункту 5 цих критеріїв, повинна надаватися виключно за послугу повної готовності, що надається учасником ринку, тобто зобов'язання з готовності постачати електричну енергію та для відповідної компенсації за таку послугу, наприклад винагороди за МВт доступної потужності. Допомога не повинна включати будь-яку винагороду за продаж електричної енергії, тобто винагороду за кожен проданий МВт•год.

Державна допомога, визначена у підпункті 12 пункту 5 цих критеріїв, повинна забезпечувати відповідні стимули як для існуючих, так і для майбутніх учасників ринку, які використовують взаємозамінні технології, такі як управління попитом або впровадження систем акумулювання електричної енергії.

Загальний обсяг державної допомоги повинен визначатися за результатами відкритого конкурсу, проведеного на основі чітких, прозорих і недискримінаційних критеріїв.

Державна допомога, визначена у підпункті 12 пункту 5 цих критеріїв, є допустимою за таких умов:

участь існуючих та майбутніх учасників ринку, які використовують різні технології, і операторів, що пропонують аналогічні в технічному аспекті заходи, зокрема управління попитом, впровадження систем акумулювання електричної енергії. Захід щодо балансової надійності об'єднаної енергетичної системи України повинен бути відкритим для потенційного об'єднання попиту і пропозиції;

участь операторів держав - членів ЄС, коли така участь є фізично можливою, зокрема в регіональному контексті, тобто коли пропускна спроможність мереж України дає змогу отримати необхідну потужність з енергосистем держав - членів ЄС, які здійснюють захід і виконання зобов'язань, визначених такою державною допомогою;

участь достатньої кількості учасників ринку для встановлення конкурентоспроможної ціни потужності;

уникнення негативного впливу на внутрішній ринок, наприклад через експортні обмеження, цінові обмеження, обмеження конкурсу або інші заходи, здійснення яких порушує роботу ринку електричної енергії, в тому числі внутрішньодобового і балансуєчого ринків.

Державна допомога, визначена у підпункті 12 пункту 5 цих критеріїв, повинна:

не знижувати стимули до інвестування в потужність міждержавних зв'язків;

не порушувати роботу сполучених ринків, включаючи балансуєчі ринки;

не порушувати інвестиційні рішення щодо виробництва, які передували заходам або рішенням операторів щодо балансуєчого ринку або ринку допоміжних послуг;

не зміцнювати необґрунтовано домінуюче становище на ринку;

віддавати перевагу генеруючим компаніям з низьким рівнем викидів вуглецю в разі аналогічних технічних і економічних параметрів.

Додаток
до критеріїв

**МАКСИМАЛЬНИЙ РОЗМІР
державної допомоги на охорону навколишнього природного
середовища**

Вид державної допомоги	Максимальний розмір державної допомоги, відсотків**		
	суб'єкти малого підприємництва	суб'єкти середнього підприємництва	суб'єкти великого підприємництва
1. Державна допомога, що дає змогу суб'єктам господарювання застосувати нові екологічні стандарти або підвищувати визначений законодавством рівень охорони навколишнього природного середовища за відсутності таких стандартів	60*	50*	40*
2. Державна допомога на завчасну адаптацію до нових екологічних стандартів, що надається на строк:			
від одного до трьох років до введення в дію відповідних стандартів	15	10	5
понад три роки до введення в дію відповідних стандартів	20	15	15

3. Державна допомога на проведення екологічних досліджень	70	60	50
4. Державна допомога на охорону земель і відтворення родючості ґрунту	100	100	100
5. Державна допомога на високоефективну когенерацію	65	55	45
6. Державна допомога для забезпечення ефективної роботи систем централізованого теплопостачання	65; 100 - у разі проведення конкурсу	55; 100 - у разі проведення конкурсу	45; 100 - у разі проведення конкурсу
7. Державна допомога на підвищення енергоефективності	50; 100 - у разі проведення конкурсу	40; 100 - у разі проведення конкурсу	30; 100 - у разі проведення конкурсу
8. Державна допомога на поводження з відходами	55	45	35
9. Державна допомога на скорочення викидів парникових газів	100	100	100
10. Державна допомога на енергетичну інфраструктуру	100	100	100
11. Державна допомога на зміну місцезнаходження юридичної особи (зміну місця фактичного провадження діяльності)	70	60	50

12. Державна допомога на забезпечення балансової надійності об'єднаної енергетичної системи України	визначається за результатами проведення конкурсу	визначається за результатами проведення конкурсу	визначається за результатами проведення конкурсу

* У разі впровадження екологічної інновації максимальний розмір державної допомоги може збільшуватися на 10 відсотків за умови виконання таких умов:

об'єкт або проект екологічної інновації повинен бути новим або вдосконаленим з урахуванням технічного рівня розвитку галузі;

очікувана екологічна вигода повинна бути більшою, ніж поліпшення у результаті загального розвитку технічного рівня певної діяльності;

інноваційний характер об'єктів або проектів характеризується ступенем технологічного, ринкового або фінансового ризику, що вищий за ризик, пов'язаний з порівнюваними неінноваційними об'єктами або діяльністю.

** Максимальний розмір державної допомоги може додатково збільшуватися на 15 відсотків витрат, які покриваються шляхом надання державної допомоги, до досягнення 100 відсотків.